

Заклад дошкільної освіти №3 “Ведмежатко”
Шосткинської міськради

**“Поняття лідерства, його прояви в
дитячому колективі”**
(доповідь до семінару)

Підготувала:
вихователь ЗДО № 3
Карабут С. П.

2024 н.р.

Проблема лідерства сьогодні у всіх на вустах. Різні представники нашого суспільства замислюються над необхідністю плекання лідерів мало не з пелюшок. Однак що саме слід вкладати у це поняття? І які риси виховувати? Наталя Гавриш переконана: маємо допомогти кожній дитині стати господарем власного життя, навчити управляти своїми думками, почуттями та вчинками, швидко орієнтуватись у будь-якій ситуації, брати на себе відповідальність, робити добро та організовувати інших для добрих справ. Саме такі лідерські якості і варто плекати у наших вихованців.

Лідер живе в кожному з нас. Проте у когось ці якості проявляються настільки яскраво й сильно, що ми безумовно віримо такій людині й готові йти за нею. А в когось вони дрімають, сховані на самому дні особистості. Зрозуміло, що не можуть усі люди бути яскравими лідерами, оскільки в усіх різна, так би мовити, питома вага цих задатків. Але, з іншого боку, мудра природа гармонійно поєднує й збалансовує всі здібності, щоб кожна дитина могла набути досвіду лідерства в різних видах колективної діяльності. Ми, дорослі, лише маємо її підтримувати.

При цьому важливо усвідомлювати, що проблема лідерства стосується не окремої людини, а всього суспільства.

Феномен лідерства відомий дуже давно. В наукових колах воно розглядається як соціально-психологічне явище, тобто таке, що виникає і реалізується тільки в соціальному середовищі. Тобто всюди, де формується група людей зі спільними соціальними зв'язками чи завданнями, виникає лідерство. Термін «лідер» англійського походження (leader) та буквально означає «ватажок, провідний керівник, той що йде попереду, стоїть на чолі», тобто людина, яку веде за собою. З психологічної точки зору лідер – це авторитетна особа, якій група за певних обставин надає право приймати від імені всієї групи важливі рішення. Ці рішення мають відповідати інтересам групи та визначають напрям і характер її діяльності.

Лідер – це людина, яка знає, як переконати інших людей робити те, що він хоче, незалежно від намірів інших. Більш конкретно, це той, хто може

використовувати якості і навички людей, що працюють в групі, і направляти групу до досягнення цілей лідера. Кожна людина, так чи інакше, прагне стати лідером. Талант лідера – це особливий згусток здібностей. Це, перш за все, дар спілкування, вміння створювати умови для розкриття потенціалу оточуючих. Лідером не народжуються, лідером стають. Але щоб стати лідером потрібно, перш за все, виховати в собі особистість

Характерними рисами можна позначити самостійність, допитливість, рухливість, впевненість, рішучість, сміливість, емоційність, невдоволення своїми невдачами.

Діти-лідери користуються повагою не тільки серед однолітків, але і педагогів. Лідери мають потребу в спілкуванні і визнання, які прагнуть задовольнити. Вони відрізняються високою ініціативністю, багатством і різноманітністю впливів на партнера. товариськістю. Щоб завоювати позитивне ставлення серед однолітків дитині недостатньо володіння деякими тільки якостями.

Завважмо: стосовно дошкільнят доречно говорити не про лідерство, а про розвиток *лідерського потенціалу*, який проявляється насамперед в активності. Що активніша дитина в грі, навчанні, змаганні, у взаємодії з іншими, то сильніше виражені в неї лідерські риси.

Прояви лідерських рис у дитини:

- активність та ініціативність;
- здатність швидко знаходити вихід зі скрутного становища;
- готовність відстоювати свою думку та вміння переконувати інших;
- рішучість і прагнення досягти поставленої мети;
- авторитет серед дітей групи;
- бажання бути в центрі уваги;
- відповідальність;
- уміння керувати групою, розподіляти завдання, доручення між дітьми;
- психологічна готовність до роботи в команді;
- адекватність в оцінці досягнутих результатів.

Діти-лідери — гнучкі. Вміння пристосовуватися до різних життєвих ситуацій — важлива лідерська ознака. Вони вміють адаптуватися до різних умов та не боїться демонструвати свої сильні сторони в різних компаніях. Окрім того, вміння бути зібраним у стресових ситуаціях — ще одна характеристика лідерського потенціалу.

Діти-лідери — трішечки хитрюги, можуть зманіпулювати іншими. Часто — несвідомо. Вони вміють так поводитися з однолітками, що ті охоче діляться своїми іграшками, гаджетами та смаколиками і граються саме в ті ігри, в яких зацікавлена дитина-лідер.

У цих дітей ну ду-у-уже багато енергії. Вони сміливі й активні. Їм цікаво все, і вони запитуватимуть дорослих про найдрібніші деталі об'єкта свого інтересу. До речі, самотійно починати розмову вони теж не бояться.

Дитина-лідер не вимагатиме бажане через крики й тим паче істерики. Як і не намагатиметься «вказати місце» своїм одноліткам. Навпаки, лідери вміло привертають інтерес оточення до себе, спокійно аргументують бажання. Вони можуть придумати гру й запросити до неї інших.

Здатність узяти відповідальність за себе — базовий рівень, потрібний кожному для успішного життя в суспільстві.

Готовність узяти на себе відповідальність за інших членів своєї групи: зрозуміти, оцінити, навчити, мотивувати до дії, підтримати, захистити.

Служіння суспільству, своєму народові — найвищий ступінь розвитку лідерства.

Питання лідерства **як проблема виховання** охоплює принаймні три вузлові моменти:

дитячо-батьківські стосунки як чинник формування лідерських рис;

стосунки однолітків, взаємодія між ними як школа виховання лідера;

організація освітнього процесу як чинник сприяння або гальмування становлення й розвитку лідерських рис у контексті розвитку особистості дитини.

Що активніша дитина в грі, навчанні, змаганні, у взаємодії з іншими, то сильніше виражені в неї лідерські риси.